

SİYASİ HUKUK BAKANLIĞI
ASKERİ SAVCILIK
ANKARA

Aziz Nesin ve 46 arkadaş
ile plan dışı emelleri
içtihatıdır

Evrak No: 1984/381

20 Haziran 1984

Esas No: 1984/381

Karar No: 1984/207

İ D D İ A N A M E

S U Ç : 1402 SAYILI KANUNA MUHALEFET

S A N I K L A R : 1) Aziz NESİN (Mehmet Nusret NESİN)

Abdulaziz oğ.1915 de Hanife'den doğ.Ş.Karahisar nüf. kay.
Çatalca Nesin Vakfı adresinde oturur.

2) Hüsnü HESAN GÖKSEL, Aziz oğ.1919 doğ. Ankara Mrk. Nüf. Kay.
Ankara Çankaya Cinnah cad.96/6 da oturur. Hacettepe Üniver
sitesi Tıp Fak. Genel Cerrahi Profesörü.

3) İlhan TEKELİ
Ahmet Talat oğ.1937 doğ. Isparta Mrk. İskender mah. nüf.
kayıtlı, Ankara ORAN Sitesi 11 evler No:144* de oturur.
ODTÜ Şehir ve Planlama bölümünde Profesör.

4) Uğur MUMCU
Hakkı Şinasi oğ.1942 doğ. Ankara Mrk. nüf. kayıtlı,
Ankara Büyükesat karlı sok.65/9 da oturur. Cumhuriyet
gazetesinde yazar.

5) Erbil TUŞALP
Muzaffer oğ.1945 doğ. İstanbul Üsküdar nüf. kayıtlı,
Ankara Yenışehir İçel sok. 21/18 de oturur, Cumhuriyet
gazetesi Ankara bürosu istihbarat şefi.

6) Haluk Bahri GERGER
Vasfi oğ.1948 doğ. Urfa Siverek nüf. kayıtlı, Ankara
Kızılay Ateş sok.71/22 de oturur. Serbest yazar,

7) Bahri SAVCI
Halil oğ.1914 doğ. Balıkesir Gönen nüf. kay, Ankara Tunali
hilmi cad.82/B- D.8 de oturur. Emekli Anayasa Huk. Prof.

8) Yalçın KUÇUK
Hakkı oğ.1938 doğ. İskenderun Çay mah. nüf. kayıtlı,
Ankara Gaziosmanpaşa Adalet Sitesi Mesa Blokları
19/B de oturur. Serbest yazarlık yapar.

.../...

TÜRKİYE SİYASİ HUKUK BAKANLIĞI

- 9) Mahmut Tali ÖNGÖREN
Baha oğ.1931 doğ. İstanbul Kadıköy,Erenköy, Suadiye nüf. kayıtlı,
Ankara Çankaya Çobanyıldızı sok.4/16 da oturur.Serbest yazar ve
film yapımcısı.
- 10) Mete TUNCAY
Mebus oğ.1936 doğ.İstanbul Beyoğlu Hasköy nüf. kayıtlı, Ankara
Çankaya Kuloğlu sok.6/4 de oturur.Tarih ve Toplum Dergisi yönetme.
- 11) Şerafettin TURAN
Hasan oğ.1925 doğ. Van Mrk.Bahçivan mah. nüf. kayıtlı,Ankara
Kavaklıdere Büklüm sok.74/8 de oturur,AÜ Dit ve T.C.Fak.Profosör.
- 12) Yakup KEPENEK
Mustafa oğlu, 1937 D.lu, Ardeşen ilçesi, Yeni yol köyü nüf.kay.
Ankara, Çankaya, Sedat Simavi sokak, 37/55 de oturur, halen,boşta
- 13) Murat HELGE
Burhan oğ. 1943 D.lu, Çankaya nüf. kay. Kadıköy, Moda, Yeni fikir
sokak, 21/10 da oturur, Çağaloğlundaki iletişim yayınevinde yönetic
- 14) Halit ÇELENK,
Mustafa oğ. 1922 D.lu, Antakya, merkez, Şanlılar mh. nüf. kay.
Ankara, Bahçelievler, 54. sokak, 4/10 da oturur, Denizciler cad.
Börekçihan, No:20 de avukat.
- 15) Mehmet Emin DEĞER
Mustafa oğ. 1927 D.lu, Kastamonu, merkez, Hocahacit köyü nüf. kay
Ankara, Gaziosmanpaşa, Kuleli sokak, 91/2 de oturur, Bayındır so-
kak, 25/10 da avukat.
- 16) Korkut BORATAV
Mustafa Pertev oğ. 1935 D.lu, Fatih Sinanaga mh. nüf. kay. Ankara
Oran Bitesi, onbirevler, No:1 de oturur.
- 17) Mustafa EKMEKÇİ
Mehmet oğ. 1924 D.lu, Hüdüm ilçesi nüf. kay. Ankara, Cinnah cad.
1. Basın sitesi, D blok, No:2 de oturur, Cumhuriyet Gazetesinde
köşe yazarı.
- 18) Tahsin SARAÇ
Raif oğ. 1930 D.lu, Mug, merkez, Minare mh. nüf. kay. iken, nakl
Ankara, Çankaya, Barbaros mh. nüf. kay., Kavaklıdere, Güniz soka
8/10 da oturur, Emek mh. 60. sokak, 6/1-A da çalıřma evi.
- 19) Norkut İNAN
Nazif oğ. 1938 D.lu, Kadıköy, Rasim Paşa mh. nüf. kay. Ankara,
Cinnah cad. 27/9 da oturur, avukat.
- 20) İnci GÜR (ARAL)
Şahabettin kızı, 1944 D.lu, Edremit, Soğanyemez mh.nüf. kay.
Balgat Ortaokulu Rasim-İř öğretmeni, Emek mh. 71. sokak, 15/2 d
oturur.
- 21) Güler TANYOLAÇ
Yusuf kızı, 1942 D.lu, Fatih,Samatya nüf. kay. Ankara barosunda
kayıtlı avukat.

.../...

- 22) GÜNGÖR AYDIN
Mehmet Emin oğlu, 1936 D.lu, Konya, merkez, Kırkçı mah. nüf. kay.
Ankara, Etlik, Kuyuyazı cad. Mesire sokak, 18/12 de oturur.
- 23) HALDUN ÖZEN
Mehmet oğ. 1933 D.lu, Devrek ilçesi, Yenimahalle nüf. kay. Ankara,
Kavaklıdere, Biliur sokak, 37/9 da oturur, Kızılay, Nevzi Çakmak
sokak, 40/2 de mühendislik bürosunda çalışır.
- 24) HAKİ BÜLENT TANIK
Mehmet Emin oğ.1949 da Necile'den doğ.Niğde Mrk. Nüf. kayıtlı,
Ankara 100.Yıl İşçi Sitesi 43/5 Balgat'ta oturur, Ankara Karanfil
sok.18/17 de Şehir Plancısı.
- 25) GÜNGÖR DİLMEN
Mehmet Süreyya oğ.1939 doğ. Gelibolu ilçesi İbnibelman mah. nüf.
kayıtlı,İstanbul FenerKalamış cad.No:43 Kızıltoprak adresinde
oturur.
- 26) GENCAY GÜRSOY
Mustafa oğ.1939 da Şefika'dan doğ.İstanbul Kartal nüf. kayıtlı,
Şişli Nişantaşı, Valikonağı cad.No:171/18 de oturur.İstanbul
Nişantaşı Topağacı Poyracık sok. No:7 de doktor.
- 27) VEDAT TÜRKALİ (Abdülkadir PIRHASAN)
Osman oğ.1919 doğ.İstanbul Şişli nüf. kayıtlı,İstanbul Osmanbey
Matbacı Osmanbey sok.67/6 Peypazarı Apt.da oturur.
- 28) ÖZAY ERKİLİÇ
Asaf kızı 1939x doğ.Gaziantep nüf. kayıtlı, İstanbul Beşiktaş
Spor cad.Enis Akaygen sok.No:11/16 da oturur.
- 29) SALİH ŞENCAN
Şahin oğ.1959 doğ.İstanbul Fatih Karagümrik nüf. kayıtlı,İstanbul
Şişli Kurtuluş Ergenekon cad.Eşrefefendi sok.11/9 da oturur.
- 30) KEMAL DEMİREL
Hasan oğ.1926 doğ.İstanbul Beyoğlu nüf. kayıtlı, İstanbul Beşiktaş
Barbaros Bulvarı 8/3 de oturur.Beyoğlu Yeşilçam sok.No:3 de
Yankı yayınları sahibi,
- 31) VECİ SAYAR
Neşet oğ.1950 doğ. Ankara Çankaya nüf. kayıtlı, İstanbul Beşiktaş
Çeşme meydana No:15 de oturur. Sinema yazarı
- 32) TULLU SÖNMEZ
Kazım oğ.1925 doğ.İstanbul Erenköy nüf. kayıtlı,Caddebostan
Demirağ çıkmaızı 3/9 Erenköy adresinde oturur.
- 33) MEHMET ARIF ONAT KUTLAR
Ali Rıza oğ.1936 doğ. Gaziantep Mrk.Yahni mah. nüf. kayıtlı,
İstanbul Etiler Akatlar Zeytinolu cad. Lale B/Blok D.11 de
oturur.

.../...

- 34) İlhan SELÇUK
Kasım oğ.1925 doğ.Muğla Milas Selimiye köyü nüf.kayıtlı,
İstanbul Etiler Gazete muhabirleri Sitesi B-6 Deire 2 de oturur.
Cumhuriyet gazetesinde yazar.
- 25) Ümit ERDOĞAN
Sami kızı 1944 doğ.İstanbul Beyoğlu nüf. kayıtlı,İstanbul Ortaköy
Şairnecati sok.Cev.Apt.No:9 D.13 de oturur.
- 36) Berna MORAN
Abdullah Vefa oğ.1921 doğ.İstanbul Beşiktaş Teşvikiye Nüf. kayıtlı
İstanbul Kadıköy Lütfübey sok. No:18 de oturur.
- 37) Minu İNKAYA
Ekmele kızı 1935 doğ.İstanbul Beyoğlu Nüf. kayıtlı,İstanbul Şişli
Samanyolu sokak 97/10 da oturur.Doktor
- 38) Veli LÖK
Ali oğ.1932 doğ. İzmir nüf. kayıtlı, İzmir Mithatpaşa cad.248/19
da oturur.Ve Alsancak 1420 sok. 86/2 de oturduğunu söyler.
- 39) Emre KAPKIN
Ahmet oğ.1946 doğ.İzmir Kalafat mah. nüf. kayıtlı, İzmir Alsancak
Kıbrıs Şehitleri cad. 28/1 de Psikiyatris doktor olduğunu söyler
- 40) Cahit TANÖR
Fehmi oğ.1915 doğ.İzmir Karşıyaka yalı cad. 370/14 de oturur.
Emekli Kur. Alb.
- 41) Yılmaz TOKMAN
İsmail Hakkı oğ.1934 doğ.İstanbul Beyoğlu Kulaksız mah. nüf. kay
Eskişehir Vişnelik mah.Savaş sağ. No:48 Da.9 da oturur. Eskişehi
Barosu Avukatlarından.
- 42) Şinasi ACAR
Mehmet Şükrü oğ.1939 doğ.İstanbul Eminönü Darulhadis mah. nüf.
kayıtlı,Eskişehir ikieylül cadb 102/2 de oturur.Eston Beton Dire
Fabrikasında genel müdür yardımcısı.
- 43) Ali Oralp BASIM
Kayhan oğ.1947 doğ.İzmit Mrk. Nüf. kayıtlı, İzmir Hürriyet cad.
No:121 de oturur.
- 44) Ruşen Hakkı ÖZPENÇE
Hasan oğ.1936 doğ. İzmit Kozluk mah. nüf. kayıtlı, İzmit Kozluk
mah. Kışla sokak 20/9 da oturur.
- 45) Hayri TÜRÜNCÜLER
Mehmet oğ.1936 doğ. Gaziantep Ümrüklü mah. nüf. kayıtlı,
Gaziantep Kavaklık mah. 7 nolu geçit. Bila noda İlka Apt.Kat-1
D. 4 de oturur. Gaziantep Barosu Avukatlarından
- 46) Güngör TÜRKELİ
Abdullah oğ.1936 doğ.Enamur Saray mah. nüf. kay, Antalya Haşimi
can mah. 1300 sok.İnkışaf Ap. Kat.3 D.4 de oturur. Gazeteci

SUÇ TARİHİ : Mart-Nisan 1984

UY.İS.K.NUN MADDESİ: 1402 S.K.nun 16/1 nci maddesi

Yukarıda kimlikleri yazılı sanıklar hakkında Ankara Sıkıyönetim Komutanlığının 17.5.1984 gün ve AD.MÜŞ: 1984/149 sayılı soruşturma emriyle Askeri Savcılığımıza gönderilen evrakla ilgili olarak yapılan soruşturma sonunda:

Bir kısım sanıkların Şubat ayından itibaren zaman zaman biraraya geldiklerinde sohbetlerde Türkiyede : demokrasinin gelişme sürecine katkı sağlamak amacıyla girişimde bulunmayı kararlaştırdıkları, bunun Anayasamızın 74 nci maddesinde yer alan " DİLEKÇE HAKKI" çerçevesinde kullanılmasında görüş birliğine vardıkları, dilekçenin kaleme alınması için sanıklardan Hüsnü GÖKSEL, Bahri SAVCI, Aziz NESİN, Haluk GERGER, Yakup KEPENEK, İlhan TEKELİ, Yalçın KUÇUĞU, Erbil TUŞALP, Uğur MUMCU, Şerafettin TURAN, Murat BELGE, Mete TUNCAI ve Mahmut Tali ÖNGÖREN'den bir yazmanlar grubu oluşturulduğu, bu gruba Avukat Halit ÇELENI ve Avukat M.Emin DEĞER'i hukuki danışmanlık görevi yaptıkları ve bazı toplantılarına katıldıkları, Mart ayı içinde Ankara da hazırlanan ve bir paragraftan ibaret fihrist niteliğinde tek sahife ile yine bir sahifelik SUNUŞ bölümü ve altı sahifelik DEMOKRATİK DÜZENE İLİŞKİN GÖZLEM VE İSTEMLER bölümlerinden oluşan dilekçenin daktilo edildikten sonra sanıklardan Hüsnü GÖKSEL tarafından 5 Mart 1984 tarihinde Altındağ 1 nci Noterine tevdi edildiği, her sahifesi noter mührü ve imzası ile tasdik ettirilen metnin fotokopi ile çoğaltılarak hazırlayanlara ve onlardan da muhtelif kişi ve kuruluşlara dağıtıldığı, Ankara dışına İstanbul, İzmir, İzmit, Eskişehir, Antalya, Gaziantep gibi şehirlere de gönderildiği bu şekilde aylarca elden ele gayrimuayyen yerlerde ve gayrimuayyen kişilerin atılmasına sunulduğu, bu arada örneğin Ankara da Gençlik parkında bir çay bahçesinde, Kızılây da yol üzerinde, Hacettepe Hastahanesinde bir servisin hasta ziyaret salonunda, çeşitli gazetelerin bürolarında, şehirlerde muhtelif kahvehane ve lokallerde, içkili lokantalarda masaların üzerine bırakılmak suretiyle imzaya açıldığı, daha sonra bu nüshaların sanık Hüsnü GÖKSEL tarafından Noter'e tevdi edilerek muhafaza altına alındığı;

Dilekçe metnini hazırlayanlardan ayrı olarak iddianamede isimleri yazılı ve iddianamenin 16 ncı sırasından 46 ncı sıraya kadar olan sanıkların bu dilekçeyi muhtelif kişilere imzalatmak amacıyla dolaştırdıkları ve imzalanmasını sağladıkları;

Öte yandan, dilekçeyi imzalayan bazı şahısların ifadelerinde -dilekçe için- BİLDİRİ deyimini kullandıkları, İstanbul da haftalık yayımlanan NOKTA dergisinin 28 Mayıs 1984 tarih ve 14 sayılı nüshasında yer alan bu konuyla ilgili haber de dilekçenin AYDIRLAR BİLDİRİSİ olarak adlandırıldığına belirtilmiştir;

Dilekçe nüshalarına öğrenci, memur ve üniversitede öğretim kademesinin alt kadrolarında görevli olanlara imza ettirilmemesine özen gösterildiği, zira bu gibi kişilerin imzaları nedeniyle soruşturmaya maruz kalabileceklerinin sanıklarca ifade edildiği, bunun, sanıkların yaptıkları eylemin suç olabileceği şüphe ve endişesi ile hareket ettiklerini gösterdiği;

Mevcut ve yerleşmiş uygulamaya göre genellikle resimsiz bir veya birkaç sahifeden ibaret basılı eserlerin bildiri olarak adlandırıldığı bunlarda başlıkta matbaanın önemli olmadığı, bu tür ve benzeri matbuanın dağıtılması, bulundurulmasının ve yaymasının Ankara Sıkıyönetim Komutanlığının 3 Numaralı bildiriyle yasaklanmış olduğu gibi diğer Sıkıyönetim Komutanlıklarının değişik sayılı bildiriğinde de yasaklanmış bulunduğu, dilekçenin daktilo edildikten sonra fotokopi ile de olsa belirsiz sayıda çoğaltılmış olmasının Basın kanununun

2 nci maddesindeki "...Basılmış eserlerden maksat, neşredilmek üzere tabii aletleriyle basılan veya sair türlü vasıtalarla çoğaltılan yazılar ve resimler gibi eserlerdir" şeklindeki hüküm karşısında BASILI ESER kapsamında mitalâa edilmesini gerektirdiği; Yine Basın kanununun 3 ncü maddesinde "... Basılmış eserlerin herkesin görebileceği veya girebileceği yerlerde gösterilmesi veya asılması veya dağıtılması veya dinletilmesi veya satılması veya satışa arzı neşir sayılır; hükmünün yeraldığı; dilekçenin daktilo edilip notere tevdi ve tasdikinden sonra fotokopi yoluyla çoğaltılıp dağıtılması; sunulacağı ifade edilen Cumhurbaşkanlığı ve TBMM Başkanlığına sunulmadan önce aylarca bu şekilde gayrimuayyen kişilerin attilana arz edilmesi karşısında Ankara Sıkıyönetim Komutanlığının 3 Nolu ve Diğer Sıkıyönetim Komutanlıklarının değişik numaralı bildirileriyle konuların siyasi içerikli biliri dağıtma, yayma yasağına aykırı hareket edildiği, bu ad ve görünüm altında siyasi amaç ve nitelikli bildiri şeklindeki . dilekçeyi yaymanın arzulandığı ve bunun sağlandığı anlaşıldığından tüm sanıkların duruşmalarının Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı(1) Nolu Askeri Mahkemesinde yapılarak her bir sanığın eylemine uyan yukarıda yazılı sevk maddesi uyarınca ayrı ayrı cezalandırılmalarına karar verilmesi talep ve iddia olunur. 20.6.1984

Kemal KADIOĞLU
Synt.Yrd.Savcısı

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMALARI
TÜSTAV